

નોંધ : પ્રશ્ન પછી આપેલા અંકો તે પ્રશ્નના જવાબના પાના નંબર દર્શાવે છે.

(કુલ ગુણ : ૧૦૦)

વિભાગ - ૧ : શ્રી અક્ષરપુરુષોત્તમ ઉપાસના - પંદરમી આવૃત્તિ, ફેબ્રુઆરી - ૨૦૧૫

પ્ર.૧ નીચે આપેલા પ્રસંગોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રસંગ વર્ણવી સિદ્ધાંત લખો. [૪]

૧. “મારી આજ્ઞાની અવજ્ઞા કરી કેમ અહીં આવ્યા ?” (૪૮) ૨. “એ તો સર્વજ્ઞ છે, સર્વદક્ષ છે ને ધનંતર વૈદ્ય છે.” (૧૨૮)
૩. કેશવજીવનદાસે કહ્યું : “સૌ મને કહે છે કે તારું કલ્યાણ નહીં થાય.” (૧૨૬)

પ્ર.૨ નીચે આપેલામાંથી કોઈ પણ બે વિષયના સંદર્ભમાં શાસ્ત્રનાં ત્રણ પ્રમાણો આપો. [૬]

(સંદર્ભ શાસ્ત્રનું નામ અને ક્રમાંક લખવો ફરજિયાત છે.)

૧. અક્ષરબ્રહ્મ : ધામરૂપે (૧૦૪-૧૦૫) ૨. ગુણાતીત સંતનો મહિમા : પરોક્ષ ભક્ત કવિઓનાં પદોમાં (૮૦-૮૧)
૩. પ્રગટને ઓળખ્યા વગર કસર : વચનામૃત અને સ્વામીની વાતોના આધારે (૭૪)

પ્ર.૩ પ્રમાણ, સિદ્ધાંત કે કરી પરથી વિષયનું શીર્ષક આપો. [૫]

ઉદાહરણ : ‘ભગવાનને જે નિરાકાર સમજે, એ તો પંચમહાપાપ કરતાં પણ અતિ મોટું પાપ છે. એ પાપનું કોઈ પ્રાયશ્ચિત્ત નથી.’

જવાબ : નિરાકાર સમજવાથી ખોટ

૧. “આ સાધુને વિષે મનુષ્યભાવ આવે છે, તેથી બીજું કાંઈ ભૂંડું નથી.” (૨૫)
૨. “તે પરબ્રહ્મની સમાન કે તેથી અધિક કોઈ જણાતું નથી.” (૪૫)
૩. “વળી સંતને આપી આગન્યા રે, રે’વું નહિ આહીં આવ્યા વિના રે;” (૧૨૦)
૪. “મોટે ભાગ્યે ભેટે ભગતિ, પ્રગટ પ્રભુ પરમાણની;” (૬૮)
૫. “જીવને મોક્ષનું જે દ્વાર તે પણ એવા સાધુના પ્રસંગ થકી ઉઘાડું થાય છે.” (૮૪)

પ્ર.૪ આપેલા વિકલ્પોમાંથી ફક્ત સાચા વિકલ્પોની આગળ આપેલા ચોરસ ખાનામાં ખરાની (✓) નિશાની કરો. [૪]

નોંધ : એક કે એકથી વધારે વિકલ્પ સાચા હોઈ શકે. તમામ સાચા વિકલ્પ આગળ જ ખરાની નિશાની કરી હશે તો જ પૂર્ણ ગુણ મળશે, અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

૧. ગુણાતીત સંતનો મહિમા : ગુણાતીતાનંદ સ્વામીના શ્રીમુખે (૮૮)
(૧) ☐ ભગવાનના સાધર્મ્યપણાને પમાડે છે, એવા મોટા છે. (૨) ☐ એના વિના ભગવાનને ચાલતું નથી.
(૩) ☐ એવા મોટા શિવજી તેને સંત પોતાના હૃદયમાં અખંડ ધારી રહ્યા છે. (૪) ☐ એનાં દર્શને પંચ વિષયો બળી જાય છે.
૨. સ્વામી અક્ષર છે તે વિષેનાં અન્ય પ્રમાણો (૧૩૫)
(૧) ☐ આજે ધામના ઘણી વનવિચરણ કરવા નીકળ્યા છે.
(૨) ☐ ગુણાતીતાનંદ સ્વામીના નામ આગળ અનાદિ મૂળ અક્ષર એવા શબ્દો લખેલા છે.
(૩) ☐ ‘અક્ષરદેરી’ તરીકે જ સંપ્રદાયમાં પ્રસિદ્ધ છે.
(૪) ☐ સોરઠનાં હરિ મંદિરોમાં સ્વામીના નામની આગળ ‘અનાદિ મુક્ત’ લખેલું છે.

પ્ર.૫ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ બે વિષયનું વિવરણ લખો. (બારેક લીટીમાં) [૮]

૧. સર્વ કર્તા-હર્તા સમજવાની આવશ્યકતા (૬-૭) ૨. શ્રીજીમહારાજના અંતર્ધાન પછી પ્રગટપણું કેવી રીતે ? (૭૬-૭૮)
૩. શ્રીજીમહારાજનું સર્વોપરીપણું : ‘સ્વામીની વાતું’ના આધારે (૩૪-૩૮)

પ્ર.૬ નીચે આપેલાં વાક્યોમાંથી કોઈ પણ બે વિષે કારણો આપી સમજાવો. (બારેક લીટીમાં) [૮]

૧. શાસ્ત્રીજી મહારાજે અક્ષરપુરુષોત્તમનાં મંદિરોમાં અવતારોની મૂર્તિઓ પણ પધરાવી છે. (૬૦-૬૧)
૨. ભગવાનનાં ચરિત્ર તો સર્વ કલ્યાણકારી જ સમજવાં એ જ ભક્તનો ધર્મ છે. (૨૦-૨૧)
૩. રાવણ જેવા અસુરને ન મારવા છતાં શ્રીજીમહારાજ ભગવાન છે. (૫૧-૫૨)

પ્ર.૭ ઉપસંહારના આધારે નીચેનાં સૈદ્ધાંતિક વાક્યો પૂરાં કરો. [૭]

(ઉપાસનામાં શું સમજવું ?)

૧. માયા ત્રિગુણાત્મક, પરિણામી તેના શરીરી છે. (૧૪૩-૧૪૪)
૨. અક્ષરપુરુષોત્તમ ઉપાસનાના આ ભક્તિ-ઉપાસના કરવી. (૧૪૫)
૩. અક્ષરાધિપતિ પરબ્રહ્મ ચૈતન્ય તત્ત્વ છે. (૧૪૧)
૪. વળી એ જ અક્ષર સંસારમાં અનુભવ કરાવે છે. (૧૪૩)

(ઉપાસનામાં શું ન સમજવું ?)

૫. વચનામૃતાદિક સત્શાસ્ત્રોનું સમજાવી શકાય છે, તેમ ન સમજવું. (૧૪૬-૧૪૭)
૬. આજ્ઞા પાળ્યા વગર મોક્ષ મળી શકે છે, તેમ ન સમજવું. (૧૪૬)
૭. મુક્તિ અવસ્થામાં નથી પામતો, તેમ ન સમજવું. (૧૪૬)

(પાછળ જુઓ)

સત્સંગ શિક્ષણ પરીક્ષા કાર્યાલય - અમદાવાદ દ્વારા કરવામાં આવેલ પૂર્વ કસોટીના
આ આયોજનમાં મેં જાતે વર્ગમાં (બેઠકખંડમાં) હાજરી આપીને “સત્સંગ પ્રવીણ : પ્રશ્નપત્ર-૧”
પરીક્ષા આપી છે અને નીચેની વિગતો મેં સાચી ભરેલી છે તે આપ જાણશો.

તારીખ મહિનો વર્ષ
પરીક્ષાર્થીની જન્મ તારીખ :-

પરીક્ષા આપી તે તારીખ અને સમય :-

પરીક્ષાર્થીની સહી :-

નોંધ :- ફક્ત વર્ગમાં હાજર રહેલા પરીક્ષાર્થીઓએ જ ભૂલ્યા વગર આ હાજરીસ્લીપ કાપીને, તેમાં માગ્યા મુજબની વિગતો ભરીને, તેમના કેન્દ્ર વ્યવસ્થાપકને પરત આપવાની છે. ફક્ત હાજર પરીક્ષાર્થીઓની જ સ્લીપો ભેગી કરીને, પૂર્વ કસોટીના અહેવાલમાં ભરીને, સત્સંગ શિક્ષણ પરીક્ષા કાર્યાલય - અમદાવાદ ખાતે પરત જમા કરાવવાની છે. (અધૂરી વિગત ભરેલી હાજરીસ્લીપ માન્ય નહીં ગણાય)

પ્ર.૮ ટૂંકનોંધ લખો : ‘સ્વામી અક્ષર છે’ - જીવન અને કાર્યના આધારે (૧૩૭-૧૪૦)

[૫]

વિભાગ - ૨ : સત્સંગ વાચનમાળા ભાગ - ૩ - અગિયારમી આવૃત્તિ, મે - ૨૦૧૮
યુગવિભૂતિ પ્રમુખસ્વામી મહારાજ - દસમી આવૃત્તિ, ડિસેમ્બર - ૨૦૧૮

પ્ર.૯ નીચે આપેલાં અવતરણો કોણ, કોને અને ક્યારે કહે છે તે લખો.

[૮]

૧. “આ મૂર્તિ મૂકીને રોટલો શું ભાવે ?” (૬૩)
૨. “શ્રીજીમહારાજની ઈચ્છાથી જે થાય તે મને ભોગવવા દો.” (૩૭-૩૮)
૩. “ગાડી જમણી તરફ વાળી લે.” (૪૨)

પ્ર.૧૦ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો.

[૫]

૧. વૈષ્ણવોએ રઘુવીરજી મહારાજને શી વિનંતી કરી ? (૪૪)
૨. ખેતરમાં સાંતી હાંકતા પર્વતભાઈને શું સંકલ્પ થયો ? (૫૮)
૩. શ્રીજીમહારાજની સર્વોપરી ઉપાસના સમજાવતો નિષ્કુળાનંદ સ્વામીએ કયો ગ્રંથ લખ્યો હતો ? (૩૭)
૪. પ્રમુખસ્વામીનો જન્મ ક્યારે અને ક્યાં થયો હતો ? (સંવત, માસ, તિથિ) (૭-૮)
૫. સ્વામીશ્રીએ કેટલા પત્રો દ્વારા લોકોની દ્વિધાના ઉકેલ આપ્યા છે ? (૧૫)

પ્ર.૧૧ આપેલા વિકલ્પોમાંથી ફક્ત સાચા વિકલ્પોની આગળ આપેલા ચોરસ ખાનામાં ખરાની (✓) નિશાની કરો.

[૮]

નોંધ : એક કે એકથી વધારે વિકલ્પ સાચા હોઈ શકે. તમામ સાચા વિકલ્પ આગળ જ ખરાની નિશાની કરી હશે તો જ પૂર્ણ ગુણ મળશે, અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

૧. મુક્તાનંદ સ્વામીએ સ્ત્રીઓ માટે કયા ગ્રંથ રચ્યા છે ? (૨૬)
(૧) ☐ ઉદ્ધવગીતા (૨) ☐ રૂક્મણિવિવાહ
(૩) ☐ સતીગીતા (૪) ☐ મુકુંદબાવની
૨. રઘુવીરજી મહારાજે કયા કયા ગ્રંથો રચાવ્યા ? (૪૭)
(૧) ☐ હરિલીલામૃત (૨) ☐ શ્રીહરિલીલાકલ્પતરુ
(૩) ☐ શિક્ષાપત્રી ભાષ્ય (૪) ☐ વચનામૃત
૩. વિશ્વમાં શાંતિ શેનાથી શક્ય છે ? (૫૬)
(૧) ☐ જીવનમાં ધર્મનું અનુસરણ કરાય. (૨) ☐ માતા-પિતાને પંચાંગ પ્રણામ કરાય.
(૩) ☐ રોજ એક દંડવત્ અધિક કરાય. (૪) ☐ પરસ્પર સહિષ્ણુતા કેળવાય.
૪. હેત તો કરે છે કેવું અનંત જનની જેવું (૧૮)
(૧) ☐ ચિત્રકળામાં આગળ આવ. (૨) ☐ માતાનો દુરાગ્રહી સ્વભાવ.
(૩) ☐ નિઃસ્વાર્થ પ્રીતિ. (૪) ☐ એન્જિનિયર થવાની ઈચ્છા.

પ્ર.૧૨ નીચે આપેલાં વાક્યોનાં કારણ જણાવો. (નવેક લીટીમાં)

[૮]

૧. કુશળકુંવરભાએ પોતાની બેઠકમાં શ્રીહરિનાં ચરણાવિંદ પધરાવ્યાં. (૫૫) અથવા
૨. ગોપાળાનંદ સ્વામી બોલ્યા કે “હવે ત્યાગ-વૈરાગ્યની વાતો મારાથી નહિ થાય.” (૮-૯)
૩. કૂકડ અને ઓદરકા વચ્ચે પ્રીતની સરવાણીઓ ફૂટી નીકળી. (૫૧) અથવા
૪. સાધુજીવન સ્વામીના હૃદયમાં સ્વામીશ્રીનાં ઉઘાડાં ચરણ કાયમ માટે અમીટ છાપ મૂકી ગયાં. (૩૮)

પ્ર.૧૩ નીચે આપેલા વિષયો ઉપર મુદ્દાસર વિવરણ લખો. (બારેક લીટીમાં)

[૮]

૧. મુક્તાનંદ સ્વામીને કમશ: સમજાયેલું શ્રીજીમહારાજનું સર્વોપરીપણું (૨૦-૨૨) અથવા
૨. ક્ષમાવાન રઘુવીરજી મહારાજ (૪૪)
૩. ઘોડાને શાંત કર્યો (૨૯-૩૦) અથવા
૪. પ્રેમવર્ષાથી તાજજુબ થયેલો મંગળ (૨૩/૪૫-૪૬)

વિભાગ - ૩ : નિબંધ

પ્ર.૧૪ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ એક ઉપર આશરે ૬૦ લીટીમાં નિબંધ લખો.

[૧૫]

૧. અન્નકૂટ : વિશ્વનો સૌથી મોટો ધાર્મિક અન્ન-ઉત્સવ (સ્વામિનારાયણ પ્રકાશ : ડિસેમ્બર-૨૦૧૮, પા.નં. ૧૫-૨૧)
૨. વચનામૃત ચિંતન : અજ્ઞાનીમાં અતિશય અજ્ઞાની (સ્વામિનારાયણ પ્રકાશ : ફેબ્રુઆરી-૨૦૨૦, પા.નં. ૬-૭)
૩. યુવાનોને યોગી-આદેશ (સ્વામિનારાયણ પ્રકાશ : જુલાઈ-૨૦૧૮, પા.નં. ૧૩)

સૂચના :- આ પ્રશ્નપત્રમાંથી થોડા-ઘણા પ્રમાણમાં પ્રશ્નો રવિવાર, તા. ૨૫ જુલાઈ, ૨૦૨૧ના રોજ લેવાનાર મુખ્ય પરીક્ષામાં પુછાશે. મુખ્ય પરીક્ષામાં જવાબવહીમાં વધારાનાં પાનાં જોડીને તેમાં લખેલા ઉત્તર માન્ય ગણાશે નહિ. પરીક્ષા કાર્યાલય, અમદાવાદની પૂર્વ મંજૂરી લીધા સિવાય, મૂળ પરીક્ષાર્થીના બદલે ‘લહિયા’, ‘ડમી રાઈટર’ કે ‘અન્ય વ્યક્તિ’ દ્વારા લખાઈને આવેલી પરીક્ષાની જવાબવહી રદ ગણવામાં આવશે. એકથી વધારે પ્રકારના જુદા જુદા અક્ષરોવાળા ઉત્તરો માન્ય નહિ ગણાય. છેકછાકવાળા જવાબો માન્ય ગણાશે નહીં. અસ્પષ્ટ અને ઉકેલી ન શકાય તેવા જવાબો માન્ય ગણાશે નહિ. અભ્યાસક્રમના પુસ્તકની છેલ્લી આવૃત્તિનો જ ઉપયોગ કરવો. પરીક્ષાખંડમાં પરીક્ષા દરમ્યાન કોઈ પણ પરીક્ષાર્થીએ મોબાઈલ ફોન તથા ઈલેક્ટ્રોનિક સાધનો જેવાં કે ટેબ્લેટ, લેપટોપ વગેરેનો ઉપયોગ કરવો નહિ તથા પોતાની પાસે રાખવા પણ નહિ.

અગત્યની જાહેરાત તમામ પરીક્ષાર્થીઓ આપણી સંસ્થાની દર્શાવેલી website - link પરથી પરીક્ષાનાં પુસ્તકો (છેલ્લી આવૃત્તિ), જૂનાં વર્ષોનાં પ્રશ્નપત્રો તથા મુખ્ય પરીક્ષાના જ ઉકેલપત્રો નિ:શુલ્ક ડાઉનલોડ કરી શકશે તથા તેની પ્રિન્ટ પણ કાઢી શકશે. <http://www.baps.org/Satsang-Exams.aspx>